

שני שעירי פרק שישי יומא

סח.

(א) זכמים (ג, ז) וְזָלַתְּ לַחֲסֵי
 וּכְעִינֵי, (א) זכמים (ה);
 (ד) שם סנהדרין זכמ; (ו) נל
 הענין זכמים קה; קו, ע"ש;
 (ז) ויקרא דבונה דחומצא פירשה
 ג, (ז) ונעולה ראש וכו'
 ע"י רש"י זכמים נ, ויש
 ונאמר להלן ויש, (ח) ואחרי
 פירשה ה, (ט) ויקרא טו,ו,
 (י) בס"פ: מערב,

תורה אור השלם

1. ואת עור הפר ואת כל
 בשרו על ראשו ועל בקרעיו
 וקרבו ופרשו והוציא את
 כל הפר אל מחוץ למחנה
 אל מקום טהור אל שפת
 הירדן וקרבו אל עול עיני
 באש על שפת הירדן
 ויקרא ד יא-יב
 ויקרא א ח
2. וקרבו בני אהרן הכהנים
 את הנחיתים את הראש
 ואת הקרן על העצבים
 אשר על האש אשר על
 הפתח.
 ויקרא א ח
 ויקרא ו הפקדים ירחין
 במלך ויקרבו הפתח את
 הכל ויקרבו הפתח עלה
 הוא אשר ירח ירח לוי.
 ויקרא א יג
3. ואת פר החטאת אשר
 שער החטאת אשר הובא
 את דמם לבקר בקרב
 ידוצא אל מחוץ למחנה
 וקרבו באש את ערבתם
 ואת שערם ואת פרשם:
 ויקרא טו זכ
4. והוציא את הפר אל
 מחוץ למחנה וקרבו אתו
 באש וקרבו את הפר
 הראשון חטאת הקהל
 הוא:
 ופשט את בגדיו וקבש
 בגדים אחרים והוציא את
 הירדן אל מחוץ למחנה אל
 מקום טהור.
 ויקרא ו ד
 ונתתם אתה אל אלעזר
 הכהן והוציא אתה אל
 מחוץ למחנה וקבש אתה
 במדבר יט ג

תוס' ישנים

כך בשו"ת בערוך. לאיתקש
 עור הפר ואת כל בשרו
 דכשיהי קדש לקרבו ופרשו
 דכפי צמיה. במורה ש"י
 דרש"י. מכל מקום שנאמר
 פני אינו אלא פני קידש שמועד
 מכל מוחות ומוז כנגד פתחו
 של היכל שהוא צמיר.

מה להלן וכו'. כדמפרש ואזיל: וקרבו ופרשו והוציא. זמ"כ (ה) וה'ג
 לה ואת עור הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו
 והוציא מלמד שמוציאו שלם: ונאמר להלן (ה) ראש וקרעיו ה"ג.
 ומעולה גמר שנאמרו זה ראש וקרעיו זה הקטרתה שנאמר וערכו את
 הנחיתים את הראש ואת הפדר ונאמר

והקרבו וברעיו: שם שפרשו בקרבו
 וכו'. שנאמר ואת עור הפר ואת
 כל בשרו הקיש הוצאת עור וזכר
 להוצאת קרבו ופרשו מה פרשו
 בקרבו אף בשרו בעורו וכמו והוציא
 ושפר מה הוצאתו בשרו (ה) ועורו
 מן שריפתו כן: ס"ר נאמר כאן
 מחוץ למחנה וכו'. הגירסא הזו
 משוגשת היא ואי אפשר להעמידה
 וזממסת זכמים וזמ"כ (י) הכי איתא
 ת"ר להלן אמה נותן להן ג' מחנות
 ואלו אמה נותן להן מחנה אחת א"כ
 למה נאמר אל מחוץ למחנה לומר
 לך כיון שיצאו חוץ למחנה אחת
 מטמאין בגדים וגבי פר יום הכפורים
 תנא לה בת"כ יוצא אל מחוץ למחנה
 ושפרו וגו' וקממסת תנא ולאמר
 הכי להלן זכר העדה וכהן משיח
 אמה נותן להן לשריפתן חוץ לג'
 מחנות עורה וזכר הצית וירושלים
 כדילף לקמן וכאן אמה אומר אל
 מחוץ למחנה ופרשו דמשמע ששורפן
 חוץ למחנה שכינה מיד צמחנה ליה
 והלא אף אלו פנימיים לאיתקשו
 להדדי לשריפה ולטומאת בגדים
 כדאמרין גבי פר העלם דזכר ועשה
 לפר כאשר עשה לפר החטאת (ט) וכוליה
 לדרשא ודרשין לפר זה פר יום
 הכפורים זמס' זכמים (נט) וזממסת
 מנחות (סז) מייטין לה ועיקרה בת"כ
 וגבי פר יוה"כ נמי כתיב החטאת
 החטאת ואת פר החטאת ואת שעיר
 החטאת מה תלמוד לומר חטאת
 חטאת לפי שלא למדנו שיהו מטמאין
 בגדים ושפרין אצות הדשן אלא אלו
 צלבד מניין לרבות פר משיח ופר
 העדה ושעירי ע"ז ת"ל חטאת
 חטאת אלמא כי הדדי יניהו א"כ למה נאמר כאן מחנה אחת לא
 נאמרה אלא על טומאת הבגדים הכתובה אחריה והשורף אותם יבכס
 בגדיו ולומר לך כיון שיצאו חוץ למחנה אחת מטמאין בגדים ואף
 של פר כהן משיח מכלל למד שהרי לא נכתבה זו טומאת בגדים
 ומרוביא דחטאת חטאת איתא דכפרישית. וה"ג אמר מר להלן אמה
 נותן להם ג' מחנות וכו': מחוץ למחנה דנשן. בהוצאת דשן
 המזבח והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה שאין נת"ל אינו מלמד
 כלום דלגא ידענא דאל מחוץ למחנה מוציאין אותו דכתיב זכרים
 הגשפיים אל שפת הדשן וכתיב זהו מחוץ למחנה: ורבי
 שמעון דלמר צמחתיאין אין מטמאין בגדים עד שיצאת האור
 צרובן האי מחוץ למחנה דכתיב זכר ושעיר של יום הכפורים
 מאי עביד ליה: נאמר כאן. זכר יום הכפורים: ונאמר להלן.
 זכרה אדומה והוציא אותה אל מחוץ למחנה (נדמדז יט): מה
 כאן. זכרים הנשרפין חוץ לג' מחנות אף שחטאת פרה אדומה
 חוץ לג' מחנות: ומה להלן. זכרה אדומה צמורה של ירושלים
 דכתיב זה אל נכה פני אהל מועד (סז) אלמא עומד צמורה ופניו
 למערב כנגד פתחו של היכל שהוא צמול מורה (י) ופתוח למורה
 אף כאן וכו': ורש"י. דמפקי ליה לקרא לטומאת בגדים ולית
 להו גזירה שוה: היכא שריף להו. לאחו רוח של ירושלים:

העדה ושעירי ע"ז ת"ל חטאת
 חטאת אלמא כי הדדי יניהו א"כ למה נאמר כאן מחנה אחת לא
 נאמרה אלא על טומאת הבגדים הכתובה אחריה והשורף אותם יבכס
 בגדיו ולומר לך כיון שיצאו חוץ למחנה אחת מטמאין בגדים ואף
 של פר כהן משיח מכלל למד שהרי לא נכתבה זו טומאת בגדים
 ומרוביא דחטאת חטאת איתא דכפרישית. וה"ג אמר מר להלן אמה
 נותן להם ג' מחנות וכו': מחוץ למחנה דנשן. בהוצאת דשן
 המזבח והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה שאין נת"ל אינו מלמד
 כלום דלגא ידענא דאל מחוץ למחנה מוציאין אותו דכתיב זכרים
 הגשפיים אל שפת הדשן וכתיב זהו מחוץ למחנה: ורבי
 שמעון דלמר צמחתיאין אין מטמאין בגדים עד שיצאת האור
 צרובן האי מחוץ למחנה דכתיב זכר ושעיר של יום הכפורים
 מאי עביד ליה: נאמר כאן. זכר יום הכפורים: ונאמר להלן.
 זכרה אדומה והוציא אותה אל מחוץ למחנה (נדמדז יט): מה
 כאן. זכרים הנשרפין חוץ לג' מחנות אף שחטאת פרה אדומה
 חוץ לג' מחנות: ומה להלן. זכרה אדומה צמורה של ירושלים
 דכתיב זה אל נכה פני אהל מועד (סז) אלמא עומד צמורה ופניו
 למערב כנגד פתחו של היכל שהוא צמול מורה (י) ופתוח למורה
 אף כאן וכו': ורש"י. דמפקי ליה לקרא לטומאת בגדים ולית
 להו גזירה שוה: היכא שריף להו. לאחו רוח של ירושלים:
 לצפונה

נפקא אי נמי יליף שריפה חוץ לג' מחנות מגזירה שוה דמחנה
 מניותר למלד על פרה שלש מחנות נגמר לה מפריס הנשרפים כדגמר
 מקלל זכרי' נגמר הדין (פסהדרין דף מ:ז) ויש לומר דשמת
 לרבי שמעון מקלל נמי מפר יוה"כ גמר כנו פרה ועוד תימה לדין נגמר
 מקלל שיהא חוץ למחנה מיום הכפורים דמטמא בגדים חוץ
 למחנה אחת ולא נגמר חוץ לג' מחנות משריפת פרים ויש לומר
 נסתברא משריפה אית לן לנגמר דלדי' ואידי הכשירו שם מקלל לסקולו
 ופריס לשורפן אצל טומאת בגדים שחוץ למחנה אחת אינן הכשירו
 אצל תימה מאי איצטרך קרא זכר' השוחט והמעלה (זכמים דף ק:)

בשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו. פירש"י ואיתקש שריפה
 להוצאה ומינה לי והא בקדשים אין למדין היקש מהיקש והכל
 כיון דהוצאה גופה למדין צהיקש מדאיתקש עור וזכר לפרש היכי דדר
 גמרינן מינה שריפה צהיקש ואין למדן כיון דנשרפין חוץ לשלש מחנות
 זה חשישי עור וזכר שלהם קודש לענין זה

שלא יחזרו וילמדו צהיקש צהיקש אלא מחוץ
 שפיר ומלמדן צהיקש דהא זכר' איתו
 מקומן (זכמים דף ז) מיימי הא
 צרייתא דהכל וגמר מינה זכר הלמד
 צהיקש חוץ ומלמד צהיקש בקדשים
 אלא יש לומר דשריפה גופה איתקש
 לפרש כשם שפרשו בקרבו צהיקש
 שריפה כך בשרו בעורו דושרף אף
 על בשרו וראשו וכרעיו וקרבו
 ופרשו מאי תלמודא אמר רב פפא כשם
 שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו: מאימתי
 מטמאין בגדים: תנו רבנן יוציא אל מחוץ
 למחנה ושרפו להלן אתה נותן להם שלש
 מחנות וכאן אתה נותן להם מחנה אחת
 אם כן למה נאמר מחוץ למחנה לומר לך
 כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמאין
 בגדים והתם מנא לן דתניא והוציא את
 כל הפר חוץ לשלש מחנות אתה אומר
 חוץ לשלש מחנות או אינו אלא חוץ למחנה
 אחת כשהוא אומר בפר העדה אל מחוץ
 למחנה שאין ת"ל שהרי כבר נאמר ושרף
 אותו כאשר שרף את הפר הראשון ומה
 ת"ל אל מחוץ למחנה ליתן לו מחנה שניה
 וכשהוא אומר מחוץ למחנה בדשן שאין ת"ל
 שהרי כבר נאמר אל שפת הירדן תן לו
 מחנה שלישית ור"ש האי מחוץ למחנה
 מאי עביד ליה מביעי ליה לכדתניא ר"א
 אומר נאמר כאן מחוץ למחנה ונאמר להלן
 מחוץ למחנה מה כאן חוץ לשלש מחנות
 אף להלן חוץ לג' מחנות ומה להלן במזרחה
 של ירושלים אף כאן במזרחה של ירושלים
 ורבנן היכא שריף להו כדתניא היכן נשרפין
 לצפונה

משיח דכפירש רש"י מדדריש לפר זה פר יום הכפורים דאיתקש
 בהוא קרא לפר כהן משיח ולפר העלם וזכרל אחריתי דכתיב
 ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר החטאת
 איתקשו להדי וכל שכן דקשה טפי הכא דגמר פרה צהיקש
 שוה מפר יום הכפורים ופר יום הכפורים צהיקש מפר כהן
 המשיח דאיהו גופיה יליף צהיקש בשלמא מורחה של ירושלים
 דגמר יום הכפורים מפרה מזי הדך למיגמר מפר כהן משיח לרז
 פפא דפרק אחר מקומן דלמר זכר מלמד אולינן ומלמד חולינן
 הוא דפרה קדושי זכר הצית היא אצל הכי מלמד יום הכפורים
 על פרה כיון דמלמד קודש הוא ויש לומר דפר יום הכפורים
 ופר כהן משיח לא צהיקש גמרי צהדי אלא צהיקש שוה דעור
 וזכר ופרש דלעיל או צהיקש דהחטאת מהדדי דככולו
 כתיב החטאת ולא כנו שפירש רש"י דהיקש הוא והשתא נישא
 דהוא ליה זכר הלמד צהיקש שוה חוץ ומלמד צהיקש שוה ופר
 העלם נמי למאן דלמר הימנו וזכר אחר הוא היקש לאו צהיקש
 יליף אלא צהיקש שוה החטאת חטאת ואפילו לר' מאיר דפליג
 בס"פ התערוכות (סז זכר עט) אההוא דרשא דחטאת וקאמר אינו
 צריך הרי הוא אומר לכפר כו' לאו משום דלית ליה גזירה שוה
 אלא הי"ק אינו צריך גזירה שוה לטומאת בגדים דמקרא דלכפר
 חוץ לג' מחנות מגזירה שוה דמחנה כרבי שמעון ורבי שמעון
 לרבי שמעון מקלל נמי מפר יוה"כ גמר כנו פרה ועוד תימה לדין נגמר
 מקלל שיהא חוץ למחנה מיום הכפורים דמטמא בגדים חוץ
 למחנה אחת ולא נגמר חוץ לג' מחנות משריפת פרים ויש לומר
 נסתברא משריפה אית לן לנגמר דלדי' ואידי הכשירו שם מקלל לסקולו
 ופריס לשורפן אצל טומאת בגדים שחוץ למחנה אחת אינן הכשירו
 אצל תימה מאי איצטרך קרא זכר' השוחט והמעלה (זכמים דף ק:)

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

רבינו הגנאל

דילפי מפר העלם דבר של
 צבור שנאמר בו בפר העלם
 דבר של צבור על ראשו ועל
 כרעיו וקרבו ופרשו, ונאמר
 בעולה קרבו ראשו וכרעיו,
 מה להלן ע"י ניתוח, שנאמר
 והפשט את העולה ונתח
 אותה לנתחיה, אף פר העלם
 דבר ע"י ניתוח. אי מה העולה
 ניתוחה אחרי הפשט עורה
 מבשרה, אף זה הפר ניתוחו
 אחרי הפשט, ת"ל וקרבו
 ופרשו, כשם שפרשו בקרבו
 כך בשרו בעורו, למדנו
 שלא היה מפשט העור מן
 הכניס היו מעמידים מפני
 הבהיר, אלא היה מנתחם
 בעורנו העור דבוק על
 הבהיר. תוספתא היכן שורפין
 אותו אבות הירושן הגדול
 חוץ לירושלים ולצפונה של
 ירושלים חוץ לג' מחנות
 (הויקפין) [הויקפין] של
 חכמים היו מעמידים מפני
 דוחק העם כדי שלא
 יהו קופצין לראות ונפליין
 לתוך המדורה וכו'. מאימתי
 מטמאין בגדים וכו'. ת"ר
 להלן בפר כהן משיח
 אמה נותן חוץ לג' מחנות
 וכאן חוץ למחנה אחת.
 אם כן מה ת"ל אל
 מחוץ למחנה, למד כיון
 שיצא חוץ לחומת העדה
 מטמאין בגדיו כדתניא
 אותו ושרפו, כדתנן בבבא
 סוף פרק טבול יום, היו
 סובלין אותו בבבא יצאו
 הראשונים חוץ לחומת
 העדה והאחרונים לא יצאו.
 הראשונים מטמאין בגדים
 והאחרונים אין מטמאין עד
 שיצאו כו'. והתם בפר כהן
 משיח מנא לן דחוק לג'
 מחנות. דתניא והוציא את כל
 הפר אל מחוץ למחנה חוץ
 לג' מחנות וכו', ופשוטה
 בפר כהן משיח כתיב אל
 מחוץ למחנה אל שפת הירדן
 למדנו ששפר חוץ הוא חוץ
 למחנה למה כתיב והוציא
 את הירדן אל מחוץ למחנה
 להוסיף לו חוץ למחנה
 אחר. עור בפר העדה כתיב
 ושרף אותו כאשר שרף את
 הפר הראשון. והוא פר כהן
 משיח. וממילא ידעין דחוק
 למחנה ישרף, למה כתב
 בו [אל מחוץ למחנה] ליתן
 מחנה אחר הרי ג' מחנות.
 וכתיב והשליך אותה אצל
 המזבח קדמה אל מקום
 הירדן. ש"מ ששפר הירדן
 במזרח היה. הנה למדנו שפר
 כהן משיח היה נשרף חוץ
 לג' מחנות למזרח ירושלים.
 וכן פר העדה. ר' שמעון
 דאמר משיח האור ברובן
 דאישתייר ליה אל מחוץ
 למחנה מנפנה גמרי ביה
 גזירה שוה מפר כהן משיח.
 כדתניא ר' אליעזר אומר
 נאמר בו מחוץ למחנה כו'.
 ורבנן דמפקי אל מחוץ
 למחנה [וחוץ לחומת עודה
 [מטמא בגדים] הני היכא
 הוא שריף להו, אמרין שריף
 להו לצפון ירושלים חוץ לג'
 מחנות כדתניא כו'.